

Wat kan de gemeente binnen de kaders van de POVI?

Van provinciale koers naar lokaal
handelingsperspectief

Friese Energiedag | 22 oktober 2026

Waar staan we? | Van visie naar uitvoering

SEPTEMBER 2026

De POVI bepaalt de kaders

1

Omgevingsvisie

Strategische keuzes zijn vastgesteld.

2

Omgevingsprogramma

Verdere uitwerking, in 2027.

3

Omgevingsverordening

Nieuwe Juridisch regels parallel uitwerken.

Een vastgestelde visie is nog niet automatisch een nieuwe vergunningmogelijkheid.

Waar staan we? | De uitgangspunten uit de Friese Energievisie

1

Energie voor en door
de gemeenschap

2

Maximaal inzetten
op energiebesparing

3

Alle bronnen
zijn nodig

4

Infrastructuur
goed inpassen

5

Een flexibel
energiesysteem

Waar staan we?

Wat speelt er?

Wat kunnen we doen?

Welke beslissende meters kunnen we maken?

Waar staan we? | Vijf sporen in de POVI

1

Elektriciteitsnet uitbreiden

- Stations en kabels
- 380 kV / aftakkingen
- Ruimtelijke inpassing

Meer capaciteit

2

Bestaande net slimmer benutten

- Energiehubs
- Opslag en flexibiliteit
- Energie-gemeenschappen

Meer flexibiliteit en opslag

3

Energie besparen

- Isolatie
- Bedrijven en processen
- Slimme mobiliteit

Minder vraag

4

Niet-elektrische bronnen

- Groen gas / vergisting
- Aquathermie
- Warmtenetten

Bredere bronnenmix

5

Nieuwe opwek onder voorwaarden

- Wind bij vraagclusters
- Zon volgens zonneladder
- SMR-verkenning

Meer elektriciteitsopwek

Waar staan we?

Wat speelt er?

Wat kunnen we doen?

Welke beslissende meters kunnen we maken?

Wat speelt er? | Wat vroegen gemeenten?

TERUGKERENDE PUNTEN UIT DE ZIENSWIJZEN

- Meer ruimte voor lokaal maatwerk en eigen afwegingen
- Perspectief voor dorpsmolens en energiegemeenschappen
- Combinaties van lokale opwek, opslag en hubs
- Duidelijkheid over clustering, sanering en uitvoering
- Zeggenschap, participatie en eerlijke lusten- en lastenverdeling
- Tijdige betrokkenheid bij de verdere uitwerking

Wat gaan we doen? | De doelen achter de keuzes

33%

fossielvrije energie
in 2030

25%

energiebesparing in
2030 t.o.v. 2010

4,4 TWh

duurzame elektriciteit
in 2035

95%

CO2 reductie
in 2050

Maximale inzet op groen
gas en duurzame warmte

Een eerlijke verdeling van
lusten en lasten

Waar staan we?

Wat speelt er?

Wat kunnen we doen?

Welke beslissende meters kunnen we maken?

Wat gaan we doen? | Wind bij grote vraagclusters

WAAR?

Leeuwarden • Heerenveen
Drachten • Sneek • Harlingen

WANNEER PASSEND?

- Als onderdeel van een collectieve oplossing
- Gemeente leidt het locatie- en participatieproces
- Verbinding met uitnodigingszones en andere opgaven
- 60% lokaal eigendom als uitgangspunt; tijdelijke vergunning van 25 jaar

Wat gaan we doen? | Wind bij middelgrote energievraagclusters

WAAR?

Burgum, Bolsward, Dokkum, Franeker, Hallum, Holwerd, Joure, Lemmer, Oosterwolde en Workum

WANNEER PASSEND?

- Wind in clusters als collectieve oplossing
- Sanering en nieuwbouw kunnen parallel lopen
- Gemeente leidt het locatie- en participatieproces
- 60% lokaal eigendom als uitgangspunt; tijdelijke vergunning van 25 jaar

Wat doen we niet? | Solitaire dorpsmolens

DORPSMOLENS

Geen nieuwe solitaire dorpsmolens. De ambitie "energie voor en door Friezen" blijft wel overeind.

- Meedoen in clusters en betaalbare lokale stroom
- Alternatieven voor kleine energievraagclusters: energiehubs met zon + opslag en vergisting
- Erfmolens krijgen verdere evaluatie

Wat doen we verder? | Andere thema's

ZON

- Inzet blijft op voor daken, gevels en bestaand stedelijk gebied.
- Op landbouwgrond: nee, tenzij (bijvoorbeeld agri-PV of netcongestie).

Eerlijke lusten en lasten

- Concretiseren lokaal eigendom
- Stimuleren energiegemeenschappen

BATTERIJOPSLAG

- Opslag bij opwek en grootverbruikers onder voorwaarden.
- Grootschalige opslag bij aangewezen onderstations, bij voorkeur op bedrijventerreinen.

NETCONGESTIE

- Uitrol aanpak netcongestie

2040+

SMR'S

- Verkenning van haalbaarheid, locaties en draagvlak.
- Besluit over mogelijke inzet voor 2030; perspectief vooral na 2040.

Groengas

- Vergunningverlening en kennisdeling

Wat kunnen we doen? | Wie is waarvoor aan zet?

GEMEENTE

- Regie bij lokale warmte en ruimtelijke plannen
- Gebiedsprocessen, participatie en draagvlak
- Kansrijke locaties en partners samenbrengen
- Verduurzaming gebouwde omgeving

PROVINCIE

- Provinciale belangen: efficiënt ruimtegebruik, ruimtelijk kwaliteit
- Windbeleid, sanering en opslag verder uitwerken
- Gemeentelijke inbreng meenemen in programma en regels

Welke beslissende meters? | Samen de kaders scherp maken

01

Kaders samen aanscherpen

Gebruik lokale kennis om provinciaal beleid en regels uitvoerbaar te maken.

02

Gemeentelijk beleid voorbereiden

Gemeenten kunnen in hun ruimtelijke plannen en gebiedsontwikkeling al voorsorteren.

03

Kansrijke initiatieven verkennen

Breng locaties, energievraag en partners tijdig bij elkaar.

04

Samen parallel optrekken

Stem kaders, gebiedskeuzes en participatie vanaf het begin op elkaar af.

Het ruimtelijke spoor vraagt tijd. Door samen voor te bereiden, kunnen initiatieven straks sneller verder.

Waar staan we?

Wat speelt er?

Wat kunnen we doen?

Welke beslissende meters kunnen we maken?

Bedankt!

Vragen?

Friese Energiedag | 22 oktober 2026

